

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Φυσικές Προστατευόμενες Περιοχές - Χώροι Αναψυχής

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

• *Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”*

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λάθος καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα.

1. Ως φυσικά αποθέματα απόλυτης προστασίας χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την I.U.C.N., περιοχές όπου ο τουρισμός, η αναψυχή και η προσπέλαση για τους ανθρώπους είναι περιορισμένη.	Σ	Λ
2. Από διάφορες μελέτες έχει βρεθεί ότι με το πάτημα της βλάστησης και του εδάφους των χώρων αναψυχής, η διαπερατότητά του γίνεται μικρότερη κατά 20 φορές.	Σ	Λ
3. Η αναψυχή πρέπει να ασκείται μόνο στην περιφερειακή ζώνη των δρυμών.	Σ	Λ
4. Σήμερα στη χώρα μας υπάρχουν δέκα εθνικοί δρυμοί από τους οποίους οι έξι βρίσκονται στην ηπειρωτική και οι τέσσερις στη νησιωτική Ελλάδα.	Σ	Λ
5. Ο εθνικός δρυμός της Οίτης βρίσκεται στο νομό Φωκίδας.	Σ	Λ
6. Ο εθνικός δρυμός Πρεσπών είναι ίσως το πιο μεγαλύτερο τοπίο που υπάρχει στη χώρα μας.	Σ	Λ
7. Αισθητικά δάση είναι τα δάση που έχουν ως κύρια αποστολή τους την προστασία του περιβάλλοντος και την αναψυχή και την αισθητική απόλαυση του πολίτη.	Σ	Λ
8. Τα υδρόφιλα ή υδροχαρή φυτά μπορούν να συμπληρώσουν το βιολογικό τους κύκλο όταν τα βλαστικά τους τμήματα είναι μερικώς βυθισμένα ή επιπλέοντα.	Σ	Λ

9. Τα υγροτοπικά φυτά περνούν ένα μόνο μέρος του βιολογικού τους κύκλου στο υδάτινο περιβάλλον ή ένα μόνο μέρος τους είναι βυθισμένο στο νερό.	Σ	Λ
10. Στην Ελλάδα η διαχείριση της άγριας πανίδας είναι σε πολύ καλό επίπεδο.	Σ	Λ
11. Η λίμνη της Μικρής Πρέσπας είναι ο μόνος υγρότοπος που προστατεύεται και ως εθνικός δρυμός.	Σ	Λ
12. Η μεγάλη αξία της Μικρής Πρέσπας έγκειται στο ότι αποτελεί χώρο αναπαραγωγής πολλών σπάνιων πουλιών.	Σ	Λ
13. Οι Πρέσπες είναι η μοναδική περιοχή φωλιάσματος για τον Αγριοπελεκάνο.	Σ	Λ
14. Οι υγρότοποι είναι συλλογικά αγαθά.	Σ	Λ
15. Το είδος <i>Monachus monachus</i> είναι ένα είδος ψαριού που ζει στην Ιταλία κυρίως.	Σ	Λ
16. Στο θαλάσσιο πάρκο των Κυκλάδων φωνάζει ένας από τους πιο σπάνιους γλάρους του κόσμου, ο Αιγαιόγλαρος.	Σ	Λ
17. Η υπαίθρια αναψυχή είναι μέρος της δασικής αναψυχής.	Σ	Λ

• **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

Επιλέξτε τη σωστή από τις παρακάτω προτάσεις, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.

1. Στη χώρα μας σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει, προστατευόμενες φυσικές περιοχές είναι
 - α) οι μεγάλοι δρυμοί
 - β) τα δάση αναψυχής
 - γ) τα διατηρητέα μνημεία της φύσης
 - δ) οι υδάτινες περιοχές

2. Οι βασικές ιδιότητες που πρέπει να πληρούν διάφορες περιοχές για την κήρυξη τους σε εθνικούς δρυμούς μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω, ώστε να είναι και σύμφωνες με τις αποφάσεις της I.U.C.N. και του Συμβουλίου της Ευρώπης:
 - α) η έκταση της περιοχής είναι σχετικά μικρή
 - β) ο πληθυσμός των ζώων και των φυτών εξασφαλίζει την επιβίωσή του
 - γ) τα γεωμορφολογικά στοιχεία έχουν αλλοιωθεί ή καταστραφεί από ανθρώπινες δραστηριότητες
 - δ) η βλάστηση είναι αντιπροσωπευτική

3. Για την προστασία, οργάνωση και βελτίωση των περιφερειακών ζωνών, η νομοθεσία επιτρέπει στις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες να λαμβάνουν μέτρα, αλλά και να εκτελούν έργα, με σκοπό
 - α) τη μείωση της άγριας πανίδας και χλωρίδας
 - β) την αλλαγή των γεωμορφολογικών σχηματισμών
 - γ) την κατασκευή του απαραίτητου οδικού δικτύου
 - δ) τη δημιουργία περιπόλων μέσα στα δάση

4. Η ορθολογική λειτουργία του καταφυγίου θηραμάτων εξασφαλίζεται
 - α) με την αύξηση των αρπακτικών
 - β) με την εφαρμογή των απαγορευτικών διατάξεων περί κυνηγίου
 - γ) με τη δημιουργία ανθρωπογενών επιδράσεων ιδιαίτερα κατά την περίοδο της αναπαραγωγής
 - δ) με τον καθορισμό των ορίων διαβίωσης των αρπακτικών

5. Από τις σπουδαιότερες λειτουργίες τις οποίες επιτελεί ή στις οποίες συμβάλει ένας υγρότοπος είναι
 - α) η απομάκρυνση του υπόγειου νερού
 - β) η αύξηση των πλημμυρικών φαινομένων
 - γ) η απομάκρυνση ιζημάτων
 - δ) η απομάκρυνση θρεπτικών και τοξικών ουσιών

6. Στην Ελλάδα η άγρια πανίδα των υγροτόπων
- α) παρουσιάζει μικρή ποικιλία ειδών
 - β) είναι δύσκολο να διατηρηθεί λόγω των γρήγορων μεταβολών τους
 - γ) είναι μακριά από τις δραστηριότητες του ανθρώπου
 - δ) χρειάζεται ολοκληρωμένη διαχείριση με απομάκρυνση της «αιφορίας» τους
7. Οι σοβαρότεροι κίνδυνοι για τους υγροτόπους είναι
- α) η αλόγιστη επέκτασή τους
 - β) η μικρή ανάπτυξη της χλωρίδας
 - γ) η άνοδος της υπόγειας στάθμης του νερού
 - δ) το παράνομο κυνήγι
8. Η μεγάλη αξία του ποταμού Νέστου οφείλεται κυρίως
- α) στη σπάνια χλωρίδα του
 - β) στην καθαρότητα των νερών του
 - γ) στη σπάνια ορνιθοπανίδα του
 - δ) στα νόστιμα ψάρια που περιέχει
9. Το είδος της Στροφυλίας αποτελείται
- α) αποκλειστικά από πεύκα
 - β) αποκλειστικά από βαλανιδιές
 - γ) κυρίως από μεγάλους πλατάνους
 - δ) από πεύκα, κουκουναριές και ήμερες βαλανιδιές

• **Ερωτήσεις αντιστοίχισης**

Αντιστοιχίστε τις λέξεις της στήλης Α με τις φράσεις της στήλης Β, θέτοντας τον κατάλληλο αριθμό στο αντίστοιχο κενό αριστερά.

1. Οι προστατευόμενες φυσικές περιοχές διακρίνονται

A	B
– στις περιοχές απόλυτης προστασίας	1. επιτρέπονται μερικές μόνο γεωργικές δασοπονικές, αλιευτικές ή αναψυχικές δραστηριότητες που γίνονται όμως με παραδοσιακό τρόπο
– στις περιοχές υψηλής προστασίας	2. επιτρέπονται οι παρεμβάσεις αναψυχής, αλλά και οι δασοπονικές δραστηριότητες
– στις περιοχές σχετικής προστασίας	3. επιτρέπονται όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες, αλλά και η επιστημονική έρευνα
	4. απαγορεύονται όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες εκτός από την επιστημονική έρευνα
	5. επιτρέπονται μερικές παρεμβάσεις που είτε διευκολύνουν την αναψυχή, είτε βελτιώνουν το βιότοπο

2. Για την αποτελεσματική προστασία των οικοσυστημάτων των δρυμών διακρίνουμε τρεις ζώνες επέμβασης

A	B
– τον πυρήνα	1. δέχεται ελαφρά διαχείριση με ελεγχόμενες δραστηριότητες
– τη μεταβατική ζώνη	2. οι γενετικοί τόποι, οι βιότοποι, η πανίδα και η χλωρίδα προστατεύονται, ενώ ταυτόχρονα δίνονται ευκαιρίες για επιστημονική έρευνα, για εκπαίδευση κτλ
– την περιφερειακή ζώνη	3. δέχεται περισσότερη ανθρώπινη επέμβαση και προσφέρεται για οικονομικές δραστηριότητες.

4. δέχεται ειδική προστασία και επιστημονική έρευνα
5. υπόκειται σε συνεχείς αναδασώσεις

3. Στους υγρότοπους

A

- ο εμπλουτισμός του υπόγειου νερού
- η παγίδευση ιζημάτων
- η απομάκρυνση τοξικών ουσιών

B

1. είναι μια λειτουργία του υγρότοπου που αφορά κυρίως τα ψάρια και τα οστρακοειδή
2. είναι πολύ σημαντικός παράγοντας, γιατί μπορούμε να πετύχουμε βελτίωση της ποιότητας των τοπικών και άλλων νερών
3. είναι η διεργασία κατά την οποία τα αιωρούμενα υλικά των ποταμών και της απορροής αιχμαλωτίζονται και εναποθέτονται σε αυτούς
4. είναι μια ικανότητα του υγρότοπου που σχετίζεται αρνητικά με το μέγεθός του ή και με τον όγκο του νερού που είναι αποθηκευμένος σ' αυτόν
5. έχει να κάνει περισσότερο με τη λεκάνη απορροής του υγρότοπου

• Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού

Συμπληρώστε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις επιλέγοντας τις σωστές λέξεις από τις προσφερόμενες, στην κατάλληλη πτώση ή πρόσωπο.

1. αριστοποίηση, προστασία, μεγιστοποίηση, συντήρηση, διαφύλαξη, διατήρηση.
Την τακτική της εξάντλησης των φυσικών πόρων αντικατέστησε η θεωρία της της κατανομής στο χώρο και στο χρόνο, έτσι που το σχήμα «.....-.....» να γίνεται ολοένα και πιο κυρίαρχος στόχος της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των πόρων.

2. *οικονομική, κοινωνική, διαχειριστική, ειδική, γεωγραφική, γενική.*

Τα στοιχεία με τα οποία γίνεται η επιλογή και διάκριση των φυσικών περιοχών για την ένταξή τους σε ειδική διαχείριση αφορούν τη θέση της περιοχής, την δομή του περιβάλλοντος και την αναγκαιότητα για άμεση εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

3. *οικολογικός, αναψυχικός, γεωλογικός, φυσικός, γεωμορφικός, κοινωνικός.*

Σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσε η I.U.C.N. στο Νέο Δελχί το 1969, Εθνικό Πάρκο, μεταξύ των άλλων, είναι μία σχετικά μεγάλη έκταση όπου ένα ή περισσότερα οικοσυστήματα δεν έχουν υποστεί ουσιώδη αλλοίωση από την ανθρώπινη εκμετάλλευση και εξουσία. Επιπλέον τα φυσικά και ζωϊκά είδη, οι σχηματισμοί και το περιβάλλον ζώων και φυτών παρουσιάζουν επιστημονικό, εκπαιδευτικό και ενδιαφέρον ή προσφέρουν ένα φυσικό τοπίο μεγάλης ωραιότητας.

4. *απειλή, ενόχληση, κατολίπηση, εξασθένηση, εξαφάνιση, συμπίεση.*

Οι βλάβες στο περιβάλλον του δρυμού μπορεί να προέλθουν από το πάτημα της βλάστησης, από του εδάφους, από φωτιά, από κατασκευή δρόμων, από και της άγριας πανίδας, από το κόψιμο των φυτών και τέλος από βανδαλισμό.

5. *διαιώνιση, διάσωση, ομάδα, δεκάδα, βιοκοινότητα, συντήρηση.*

Σκοπός των διαχειριζόμενων φυσικών αποθεμάτων - καταφυγίων άγριας ζωής είναι η εξασφάλιση των φυσικών συνθηκών που είναι απαραίτητες για να προστατέψουν σημαντικά είδη, ειδών, ή φυσικά στοιχεία του περιβάλλοντος που απαιτούν ανθρώπινη επέμβαση για τη τους και έχουν εθνική σημασία.

6. *ύλη, αναψυχή, χλωρίδα, χλόη εγκατάσταση, ζυλεία.*
 Σκοπός των περιοχών διαχείρισης πολλαπλών σκοπών που καλούνται και περιοχές διαχειριζόμενων φυσικών πόρων, είναι η εξασφάλιση συνεχούς παραγωγής νερού,, άγριας ζωής, βοσκήσιμης και υπαίθριας
7. *ομβροδίατος, τυρφώδης, ποώδης, πυκνός, πράσινος, υγρός.*
 Σύμφωνα με τη «Σύμβαση Ramsar» υγρότοποι είναι φυσικές ή τεχνητές περιοχές αποτελούμενες από έλη με βλάστηση από αποκλειστικώς έλη με τυρφώδες υπόστρωμα, από περιοχές ή από νερό.
8. *τοπίο, όριο, κυνήγι, βούρλο, δέλτα, έλος.*
 Παρά τις μεγάλες απώλειες από τους οποίους τα των ποταμών, οι λιμνοθάλασσες και τα είναι τα πολυτιμότερα από άποψη, πλούτου και ποικιλότητας φυτικών και ζωικών ειδών.
9. *ενίσχυση, εξαφάνιση, προστασία, υποβάθμιση, ανανέωση.*
 Η κύρια αποστολή των θαλάσσιων πάρκων είναι η των θαλάσσιων οικοσυστημάτων από την και η προσφορά καταφυγίου σε πολλά είδη ζώων και φυτών που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

• *Ερωτήσεις σύντομης απάντησης*

1. Αναφέρετε τρία κριτήρια αξιολόγησης των διαφόρων βιοτόπων για τον χαρακτηρισμό τους σε προστατευόμενες φυσικές περιοχές.
2. Αναφέρετε δύο παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται η ταξινόμηση διαφόρων εκτάσεων στις διάφορες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών.
3. Όταν αναφερόμαστε στη διαχείριση φυσικών περιοχών, τότε ο όρος διαχείριση εννοιολογικά αλλά και ουσιαστικά σε τι αναφέρεται;
4. Αναφέρετε πέντε από τα φυσικά πλεονεκτήματα των δρυμών της Ελλάδας.
5. Αναφέρετε πέντε από τα ανθρώπινα έργα που είτε διαταράσσουν, είτε διευκολύνουν τη φυσική ισορροπία των δρυμών της χώρας μας.
6. Σε ποια περιοχή της χώρας υπάρχει το κρι-κρι;
7. Πού βρίσκεται ο πιο σημαντικός βιότοπος της καφέ αρκούδας;
8. Πού έγκειται η μεγάλη αξία των Πρεσπών;
9. Σε ποιον από τους εθνικούς δρυμούς βρίσκονται πολλά αρχαία και νεότερα μεταλλεία;
10. Τι είναι το απολιθωμένο δάσος της Λέσβου;
11. Τι είναι το καταφύγιο θηραμάτων;
12. Ποιος είναι ο σκοπός των προστατευόμενων τοπίων και των θαλάσσιων τοπίων;
13. Αναφέρετε δύο διεθνή σώματα που προασπίζονται τους υγρότοπους και την άγρια πανίδα.
14. Αναφέρετε πέντε από τους υγρότοπους που προστατεύονται από τη Σύμβαση Ramsar.
15. Γιατί οι επιπτώσεις της αυξημένης ζήτησης για αναψυχή στην ύπαιθρο έχουν δυσμενείς συνήθως συνέπειες;
16. Αναφέρετε πέντε παράγοντες που καθορίζουν την αξία του δάσους ως τόπου αναψυχής.
17. Αναφέρετε τρεις κατηγορίες στις οποίες ταξινομούνται τα δάση για αναψυχή.
18. Τι εννοούμε με τη λέξη «τουρισμός»;
19. Αναφέρετε δύο από τους τρόπους συμβολής του τουρισμού στον κοινωνικό τομέα και ειδικότερα στην ανόρθωση των διαφόρων περιφερειών.

• *Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης*

1. Τι είναι οι φυσικές προστατευόμενες περιοχές;
2. Αναφέρετε δύο τρόπους με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί από αισθητικής και τουριστικής απόψεως η προστασία, οργάνωση και βελτίωση των περιφερειακών δρυμών καθώς και η καλύτερη εκμετάλλευσή τους.
3. Ποιος είναι ο σκοπός των αποθεμάτων της βιόσφαιρας;
4. Τι περιλαμβάνει η κατηγορία των εσωτερικών υγροτόπων;
5. Με ποιον τρόπο μπορούν οι υγρότοποι να βελτιώσουν την ποιότητα του νερού;
6. Αναφέρετε τρεις από τις αξίες που έχει για τον σύγχρονο άνθρωπο η άγρια πανίδα.
7. Τι είναι το θαλάσσιο πάρκο;
8. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ ελεύθερου χρόνου και αναψυχής;
9. Ποια είναι τα δύο καίρια ερωτήματα ή διλήμματα που τίθενται σε περιοχές που διαθέτουν ένα φυσικό περιβάλλον ποιοτικά αναβαθμισμένο και που προσφέρεται για την τουριστική τους ανάπτυξη;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΡΙΣΗΣ

1. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των οικολογικών και των ανθρωποκεντρικών κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη για τη δημιουργία και διατήρηση των προστατευόμενων περιοχών;
2. Γιατί υπάρχουν και αρνητικές επιπτώσεις των δρυμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ενώ οι επιπτώσεις σε εθνικό επίπεδο είναι θετικές;
3. Γιατί οι υγρότοποι ενώ αποτελούν ευλογία για τον τόπο, πολλές φορές καταλήγουν σε συγκρούσεις μεταξύ κοινωνικών ομάδων;
4. Ο βαθμός της επίδρασης που έχει η βόσκηση από τα υδρόβια πουλιά διαφέρει ανάλογα με την τοποθεσία. Αναπτύξτε την άποψη αυτή.
5. Ποια είναι η διαφορά των όρων «αειφορική» και «αειφορία» ενός υγροτόπου;
6. Αναφέρετε τρεις από τους λόγους για τους οποίους επιβάλλεται η παρουσία θαλάσσιων πάρκων στη χώρα μας.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ

Επιλέξτε τη σωστή από τις παρακάτω προτάσεις, θέτοντας σε κύκλο το αντίστοιχο γράμμα και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί και που αντιστοιχεί σ' αυτήν την πρόταση.

1. Α. Μία από τις αξίες που παρουσιάζουν οι υγρότοποι, είναι
 - α) η οικονομική αξία
 - β) η βιολογική αξία
 - γ) η παραγωγική αξία
 - δ) η ποιητική αξία
- Β. Σε τι διακρίνεται περαιτέρω η σωστή απάντηση;

